

Promilleafgiftsfonden for landbrug
Forskningspulje for planteforædling

Strategi 2027-2030

Om forskningspuljen for planteforædling

- Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri fik med Aftale om Forskning og Innovation 2026-2029 (forskningsreserven 2026) tildelt en fireårig bevilling på 50 mio. kr. årligt i perioden 2026-2029 (i alt 200 mio. kr.) til en langsigtet indsats i planteforædling for at udvikle sortsegenskaber med positive effekter på klima, miljø, natur og samtidig sikre stabilt udbytte per hektar i et foranderligt klima. Indsatsen skal fokusere på robuste sorter med forbedrede klimaeffekter, herunder øget proteinproduktion, og sorter med mere effektiv udnyttelse af næringsstoffer. Midlerne udmøntes under Promilleafgiftsfonden for landbrug (PAF).
- PAF udarbejder hvert fjerde år en strategi for fondens virke. Denne strategi er et tillæg til PAF's nuværende strategi, og gælder for bevillingsårene 2027-2030.
- Strategien beskriver fondens strategiske målsætninger, støtteformer samt tildelingskriterier og opfølgingsprocedurer. Projekter skal falde indenfor lovgivningsrammen og fondens formål for at kunne modtage støtte, og bestyrelsen og dets nedsatte faglige udvalg anvender de strategiske målsætninger og tildelingskriterierne til at prioritere mellem projektansøgninger.
- Alle ansøgere skal ved ansøgning forholde sig til, hvordan projekterne bidrager til opfyldelse af puljens strategi, herunder hvordan projektet bidrager til puljens faglige indsatser.

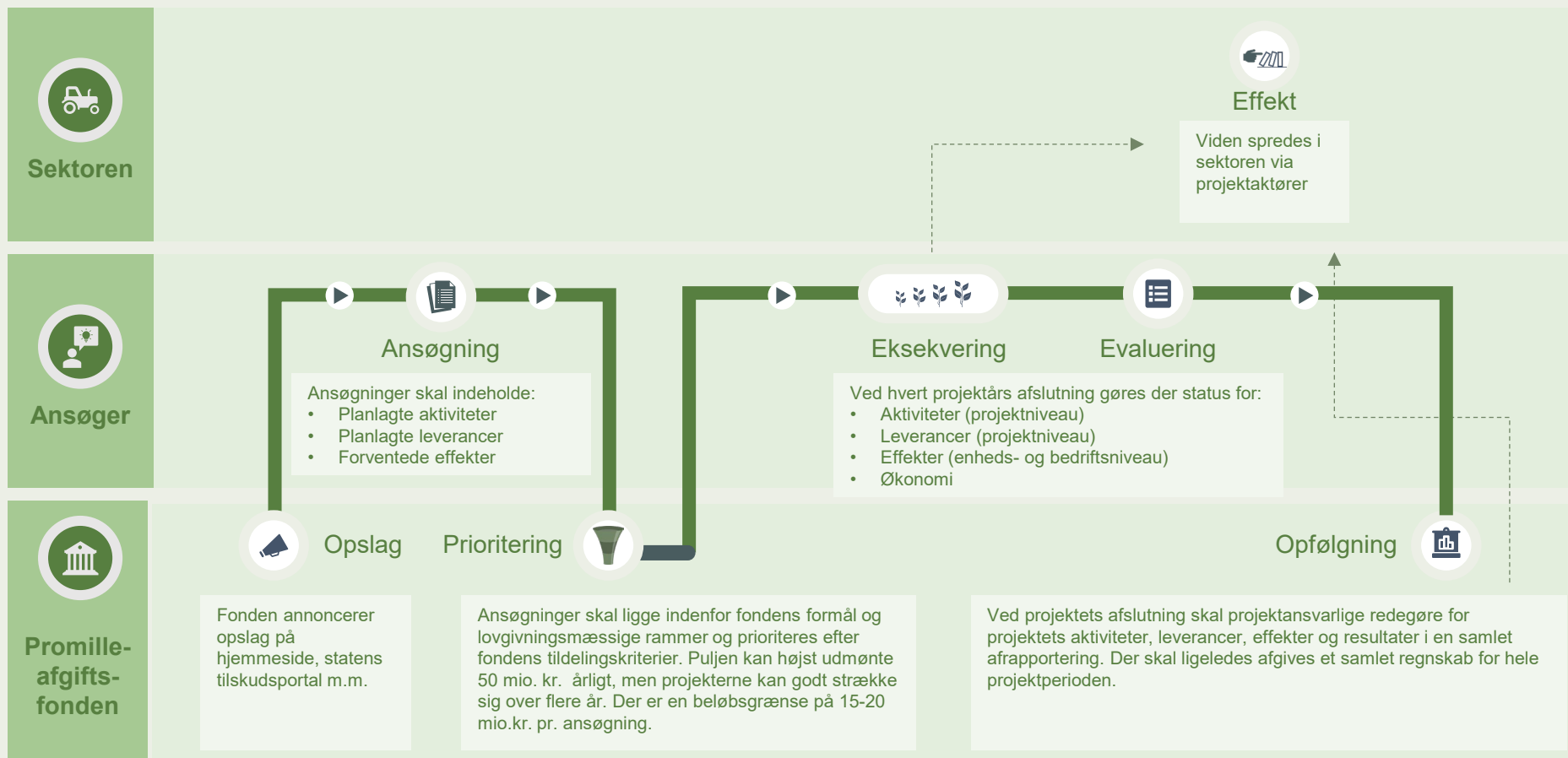
Lovgivningsmæssig ramme

Fonden kan inden for fondens formål og ståsted og i overensstemmelse med landbrugsstøtteleven, administrationsbekendtgørelsen og aktivitetsbekendtgørelsen anvende midler til aktiviteter i forbindelse med forskning og udvikling.

Projekter der tildeles støtte, fra forskningspuljen for planteforædling, skal have hjemmel i aktivitetsbekendtgørelsens kapitel 3: Støtte til forskning og udvikling jf. §§18-19. Der kan derudover også gives støttes under de minimis ordningen.

Puljen skal også opfylde krav i Lov om Danmarks Innovationsfond. Innovationsfonden har godkendt at et af Promilleafgiftsfonden for landbrug nedsat Planteforædlingsudvalg har til opgave at rådgive fonden omkring den forskningsfaglige kvalitet på vegne af Innovationsfonden.

Oversigt over den konkrete udmøntning af forskningspuljen for planteforædling 2027-2030

Promilleafgiftsfondens strategi indeholder

- Fondens formål, ståsted og strategiske målsætninger (s.5-6)
- Rammer for opslag og tildelingskriterier (s.7-9)
- Tilgang til effektvurdering og evaluering (s. 10-13)

Forskningspuljen for planteforædling

Formål

En langsigtet indsats i planteforædling med henblik på at udvikle plantegenetik og sortsegenskaber med positive effekter på klima, miljø og natur samtidig med at der sikres stabile udbytter under foranderlige klimaforhold. Indsatsen retter sig imod forædling af robuste sorter med egenskaber, der både bidrager til reduktion af klima- og miljøaftryk og styrker klimatilpasning. Dette omfatter blandt andet øget proteinproduktion, øget tolerance eller resistens mod skadevoldere og en mere effektiv udnyttelse af plantenæringsstoffer.

Fagligt fokus

Understøtte planteforædling med fokus på:

- Udvikling af plantegenetik, der reducerer landbrugets emissioner og/eller miljøbelastning.
- Sortsegenskaber kan have betydning såvel i primærproduktion som i følgeindustri.

Faglige spor

Puljen understøtter både større, sammenhængende forsknings- og udviklingsprojekter og mindre projekter i tidlig fase (proof-of-concept) med fokus på afprøvning og modning af nye idéer.

Indsatsen omfatter forskning i og udvikling af plantegenetik og sortsegenskaber inden for tre faglige spor, som kan kombineres i de enkelte projekter: (1) Reduktion af klima- og/eller miljøaftryk. (2) Klimatilpasning og robusthed. (3) Produktivitet og bæredygtig værdiskabelse.

Puljen understøtter både konventionel og økologisk planteproduktion samt anvendelse af såvel traditionelle forædlingsmetoder som Nye Genomiske Teknikker (NGT) inden for gældende EU-lovgivning.

Faglige spor

Spør 1 Reduktion af klima- og miljøaftryk

Sporet omfatter forskning i og udvikling af plantegenetik og sortsegenskaber med fokus på at reducere landbrugets samlede klima- og miljøaftryk. Indsatsen kan bl.a. fokusere på udvikling af sorter med lavere drivhusgasemissioner, bedre udnyttelse af næringsstoffer. Dertil øget sygdomsresistens og modstandsdygtighed over for skadegørere, der kan mindske behovet for pesticidanvendelse.

Spør 2 Klimatilpasning og robusthed

Sporet har fokus på plantegenetisk forskning, som kan understøtte udvikling af robuste sorter, der kan modstå klimarelaterede stressfaktorer såsom tørke, varme og oversvømmelse. Målet er at sikre stabile udbytter og driftssikker planteproduktion under variable klimaforhold.

Spør 3 Produktivitet og bæredygtig værdiskabelse

Sporet dækker forskning i og udvikling af plantegenetik og sortsegenskaber med henblik på at understøtte høj og stabil produktivitet samt bæredygtig værdiskabelse i planteproduktionen. Indsatsen kan bl.a. omfatte udvikling af sorter med øget og stabilt udbytte, forbedret kvalitet og proteinindhold samt opbygning af genetiske ressourcer som grundlag for fremtidig sortsudvikling. Bæredygtighed omfatter her effekter på klima, miljø og natur i værdikæden fra jord til bord.

Tildelingskriterier

Generelle tildelingskriterier

Opslagsspecifikke tildelingskriterier

Tildelingskriterier - generelle og opslagsspecifikke

GENERELLE KRITERIER FOR ALLE ANSØGNINGER TIL PROMILLEAFGIFTSFONDEN

De generelle kriterier gælder for alle ansøgninger på tværs af tema og arbejdsfelt. Omhandler de elementer, som Promilleafgiftsfonden bruger til at vurdere projektets grundlæggende egnethed.

- I hvor høj grad matcher projektet en eller flere af de strategiske målsætninger?
- Kan projektets resultater komme brede eller væsentlige dele af erhvervet til gavn?
- Inkluderer projektet samarbejde med relevante partnere på tværs af videninstitutioner, organisationer eller i øvrigt på tværs af værdikæden?
- Er der tydelig sammenhæng mellem projektets formål, mål, aktiviteter, leverancer og effekter?
- Er der taget skyldige økonomiske hensyn ved fastlæggelsen af projektets budget, herunder om der er udvist sparsommelighed?
- Har projektteamet tilstrækkelige kompetencer og dokumenterede erfaringer på området?

OPSLAGSSPECIFIKKE KRITERIER

I forbindelse med opslag kan der etableres særskilte tildelingskriterier, som muliggør vurdering af ansøgninger i forhold til deres værdiskabelse indenfor det pågældende opslag.

De valgte kriterier offentliggøres altid sammen med selve opslagene.

Planteforædlingsudvalgets fokus er beskrevet på næste side.

Tildelingskriterier - opslagsspecifikke

OPSLAGSSPECIFIKKE KRITERIER

I tillæg til de generelle kriterier, anvendes der i planteforædlingsudvalget opslagsspecifikke tildelingskriterier til at vurdere og kvalificere forsknings- og udviklingsprojekter.

Forskning og udviklingsprojekter indenfor plantegenetik – og forædling vurderes ud fra følgende:

- Er projektets ambitionsniveau og tilgang tydeligt beskrevet og relevant i forhold til puljens formål?
- Er der et tilstrækkeligt forskningsfagligt niveau i ansøgningen?
- I hvor høj grad adresserer projektet ét eller flere af de tre faglige spor, og i hvilken grad bidrager det til reduktion af klima- og miljøaftryk, øget klimatilpasning/robusthed og/eller produktivitet?
- Er projektets forventede effekter tydeligt beskrevet og – hvor relevant – kvantificeret i forhold til klima, miljø, produktivitet og ressourceudnyttelse?
- Indeholder projektet en klar plantegenetisk komponent og et tydeligt bidrag til udvikling af sortsegenskaber?
- Inddrager projektet relevante aktører med henblik på implementering og anvendelse?
- Har projektteamet tilstrækkelige faglige kompetencer inden for relevante forsknings- og anvendelsesområder, herunder planteforædling, samt kapacitet til at sikre implementering og værdiskabelse?
- Er planteforædlere med i projektet via tilkøbt ekstern bistand?
- Er projektets budget realistisk og proportionalt med dets mål og ambitionsniveau?
- Kan projektets resultater opskaleres indenfor en rimelig tidsramme?
- Er der en plan for implementering i erhvervet?

Vedrørende projekter i tidlig ide-fase (proof-of-concept):

Fonden reserverer en del af puljen til mindre projekter, der inden for et af de tre faglige spor lever op til det forskningsfaglige niveau, men har særligt fokus på nye og mere eksperimenterende projektaktiviteter eller forskningsidéer.

Puljen omfatter både større projekter og mindre projekter i tidlig fase (proof-of-concept). Større projekter kan opnå støtte på op til 15–20 mio. kr. og have en varighed på op til fire år, mens mindre projekter har et lavere budget og kortere varighed. Der gives ikke støtte til ”infrastrukturprojekter”

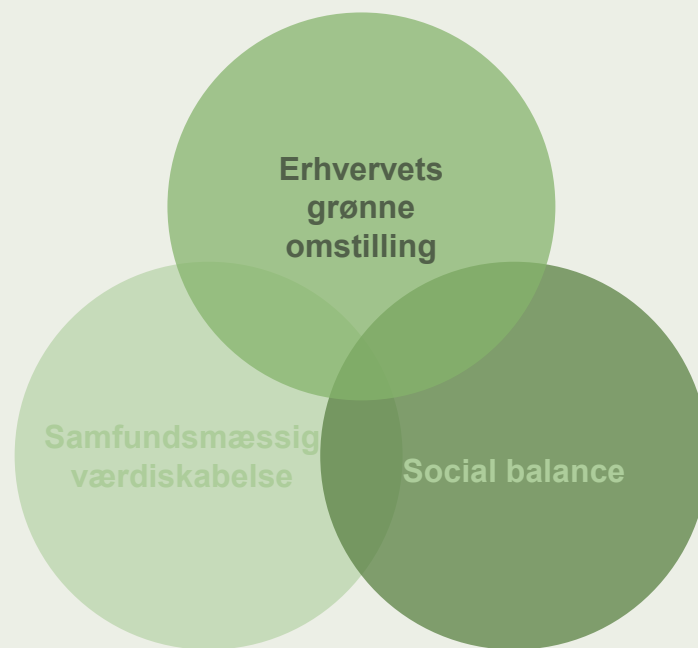
Effekt | **Indikatorer**

Effektindikatorer

Promilleafgiftsfonden har udvalgt en række indikatorer indenfor hver af de tre strategiske målsætninger, som danner grundlag for effektvurdering og –monitorering.

Indikatorerne bør ikke opfattes som en udtømmende operationalisering af målsætningerne, idet fondens målsætninger dækker et bredere område end de udvalgte indikatorer, som illustreret i figuren til højre.

Forskningspuljen for planteforædling har særligt fokus på indikatorerne vedrørende *erhvervets grønne omstilling*.

Figuren illustrerer sammenhæng mellem strategiske målsætninger og indikatorer. Figuren illustrerer ikke en vægtning fsv. angår fordeling af tilskud. Indikatorerne uddybes på næste side.

Indikatorer

Erhvervets grønne omstilling

- Drivhusgasudledning til atmosfære (CO₂e)
- Tab af næringsstoffer til vandmiljø (N & P)
- Pesticidanvendelse
- selvforsyningsgrad af planteprotein i Danmark
- Biodiversitet

Social balance

- Beskæftigelse og sammenhængskraft

Samfundsmæssig værdiskabelse

- Bruttofaktorindkomst
- Driftsresultat
- Eksport

Promilleafgiftsfonden for landbrugs effektindikatorer

Indikator	Definition	Ambition*
1. Drivhusgasudledning til atmosfære (CO2e)	Årlig udvikling i udledning fra landbruget i CO2 ækvivalenter (tusind ton).	Reduktion af CO2e
2. Tab af næringsstoffer til vandmiljø (N & P)	a. Det hydrologiske års normaliserede diffuse N transport fra landbruget minus gennemsnittet af de forrige 4 års normaliserede diffuse N transport fra landbruget [ton N]. b. De diffuse kilders samlede fosfortilførsel fra land til kystvandene minus gennemsnittet af de forrige 4 års diffuse tilførsel af fosfor fra land til kystvandene* [ton P].	Reduceret tab af N til vandmiljø Reduceret tab af P til vandmiljø
3. Pesticidanvendelse	Seneste års opgjorte Pesticidbelastningsindikatoren (PBI), som er baseret på forbrugstal for hele landbruget minus gennemsnittet for de forrige 4 års PBI.	Reduktion af PBI
4. Selvforsyningsgrad af planteprotein i Danmark	Seneste års opgjorte andel af danskproduceret planteprotein	Reduceret andel importeret planteprotein
5. Biodiversitet	Seneste års opgjorte andel af Danmarks samlede landbrugsareal med en HNV-score (High Nature Value) på 5 eller mere	Forøgelse af andel
6. Beskæftigelse og sammenhængskraft	<i>Antal beskæftigede indenfor landbrug og fødevarerindustri mv. udenfor København, Nordsjælland og Østjylland.</i>	<i>Forøgelse af beskæftigelsen</i>
7. Bruttofaktorindkomst	<i>Senest opgjorte bruttofaktorindkomst for hele landbruget fratrukket gennemsnittet for de forrige 4 års bruttofaktorindkomst, alle tal korrigeret til december 2020-prisindeks.</i>	<i>Forøgelse af bruttofaktorindkomst</i>
8. Driftsresultat	<i>Senest opgjorte driftsresultat for hele landbruget fratrukket gennemsnittet af de forrige 4 års driftsresultater i tusind kr., alle tal korrigeret til december 2020-prisindeks.</i>	<i>Forbedring af driftsresultat</i>
9. Eksport	<i>Senest opgjorte tal for fødevarerexport i mia. kr. fratrukket gennemsnittet af de forrige 4 års eksport, alle tal korrigeret til december 2020-prisindeks.</i>	<i>Forøget eksport</i>

*Ambitionen udtrykker fondens ønske om at understøtte en udvikling i sektoren. Dette er relevant som parameter for opsamling af viden om fondens aktiviteter og monitorering af sektorudviklingen, men ikke som selvstændig opgørelse af projekternes effektskabelse.

Opfølgning

Fonden lægger vægt på, at de støttede projekter skaber resultater, og at de får den ventede effekt. Derfor vil der ske en systematisk opfølgning løbende i projektet, samt efter projektets afslutning. Det vil i praksis ske gennem en elektronisk indberetning til fondens sekretariat.

Efter hvert afsluttet projektår skal den projektansvarlige gøre status for aktiviteter, leverancer og forventede effekter i henhold til de opstillede mål for projektet.

Der skal efter hvert afsluttet projektår ligeledes gives en status for økonomi i form af et revisorpåtegnet delregnskab.

Ved projektets afslutning skal der udarbejdes et samlet regnskab. Den projektansvarlige skal ligeledes redegøre for projektets afsluttede aktiviteter, leverancer og effekter.

Projektansvarlige skal opbevare og stille data til rådighed, der muliggør effektmåling af projekter i forbindelse med evaluering.

Fakta om Promilleafgiftsfonden for landbrug

Promilleafgiftsfonden for landbrug har med hjemmel i landbrugsstøtteleven til formål at styrke landbrugets og fødevarerindustriens udvikling. Fonden kan yde støtte til forskning og forsøg, produktudvikling, rådgivning, uddannelse, kontrol, sygdomsforebyggelse- og bekæmpelse, afsætningsfremme samt særlige aktiviteter, som er godkendt af fødevarerministeren.

Fondens finansiering kommer fra en bevilling på den årlige finanslov til Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Bevillingen overføres til Promilleafgiftsfonden for landbrug.

Fondene ledes af en faglig bestyrelse, der er sammensat af repræsentanter for erhvervet og offentlige interessenter. Det er bestyrelsen, der vurderer ansøgninger og beviliger tilskud til projekter. Administrationen varetages af fondssekretariatet i Landbrug & Fødevarer.

Kontaktoplysninger

Promilleafgiftsfonden for Landbrug
Vesterbrogade 4, 4. sal
1620 København V

Telefon: 3339 4000
Promilleafgiftsfonden.dk
promilleafgiftsfonden@promilleafgiftsfonden.dk

Promilleafgiftsfonden for landbrug